

Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych

Stanowisko

Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych¹ z dnia 12 października 2020 r.

w sprawie: **uwag do projektu ustawy o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw z dnia 24 września 2020 roku (nr w wykazie prac UC57).**

W odniesieniu do procedowanego w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego projektu ustawy – o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz innych ustaw Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych przedstawia poniżej stanowisko zawierające uwagi do przedmiotowego projektu ustawy zarówno w kwestii merytorycznej jak i Oceny Skutków Regulacji.

Konieczność zmian przepisów ustawy o dowodach osobistych wynika z wejścia w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1157 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie poprawy zabezpieczeń dowodów osobistych obywateli Unii i dokumentów pobytowych wydawanych obywatelom Unii i członkom ich rodzin korzystającym z prawa do swobodnego przemieszczania się, dalej: „rozporządzenie 2019/1157”.

Podstawowym celem rozporządzenia 2019/1157 jest ograniczenie ryzyka fałszowania dokumentów oraz przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów przez usunięcie istniejących, znaczących różnic w poziomie zabezpieczeń krajowych dokumentów służących do korzystania z prawa do swobodnego przemieszczania się.

Prawo unijne dążąc do osiągnięcia wymienionych powyżej celów nakłada na kraje członkowskie szereg wymogów, w tym ujednoczenia przepisów prawa w aspekcie dokumentów tożsamości, w tym dowodów osobistych. Dążąc do osiągnięcia jak najlepszych norm prawnych regulujących procedowaną kwestię Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych

¹ Stanowisko OPOS zostało przyjęte przez następujące organizacje-sygnatariuszy Porozumienia: Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządów Terytorialnych Stowarzyszenie Gmin Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski Śląski Związek Gmin i Powiatów Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego Związek Gmin Lubelszczyzny Związek Gmin Pomorskich Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich

opracowało uwagi do projektu ustawy. W sposób szczególny uwagi opracowane są w formularzu zgłaszania uwag, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego stanowiska.

Przedstawione uwagi mają głównie znaczenie redakcyjne, ich celem jest usystematyzowanie terminologii używanej w projekcie ustawy z terminologią obecnie używaną na gruncie prawa administracyjnego oraz dookreślenie pojęć. Z tego względu, w ocenie OPOS zasadne jest aby użyte w projekcie ustawy pojęcie „odcisków palców” doprecyzować przez użycie pojęcia „odcisków palców dłoni”. Również pojęcie „odwzorowanie podpisu” zastąpić pojęciem „odwzorowanie podpisu własnoręcznego”.

Opracowane uwagi dotyczą także kwestii wyrażonej w art. 1 pkt 2. Związanej z odstępniem od wymogu złożenia odcisków palców osoby, która ukończyła 12. rok życia, od której chwilowo fizycznie nie jest możliwe pobranie odcisków któregośkolwiek z palców. W ocenie OPOS niezbędne jest aby tą sytuację dokładnie opisać i sprecyzować. Pojęcie „chwilowo” powinno zostać zastąpione innym pojęciem.

Negatywnie oceniona jest propozycja całkowitej rezygnacji z możliwości składania wniosku o dowód osobisty w formie elektronicznej poprzez ePUAP. Dane statystyczne wyraźnie uwidaczniają, że opracowana na tę okoliczność e-usługa jest powszechnie wykorzystywana przez obywateli. Umożliwi w szybki i sprawny sposób kontakt z biurem dowodów osobistych. Rozwiązanie powyższe ułatwia także pracę organom gmin. Należy zwrócić uwagę, że wniosek jest dokumentem niezależnym od czynności pobrania odcisków palców dłoni.

Proponuje się zatem aby utrzymać dotychczasowy zapis gwarantujący złożenie wniosku w formie dokumentu elektronicznego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Należy w projekcie ustawy doprecyzować, że w przypadku złożenia wniosku w postaci elektronicznej wnioskodawca musi zgłosić się do urzędu gminy osobiście w celu pobrania odcisków palców dłoni, w terminie ustalonym wspólnie z urzędem gminy, nie dłuższym niż 5 dni roboczych od dnia wpłynięcia wniosku do systemu urzędu gminy.

Proponowane powyżej rozwiązanie umożliwi złożenie wniosku elektronicznie, organ gminy będzie miał czas na weryfikację danych i przygotowanie dokumentacji niezbędnej do pobrania odcisków palców. Następnie wizyta w urzędzie, w celu pobrania odcisków palców będzie ustalona w terminie dogodnym dla obywatela. Osobisty kontakt z urzędem będzie ograniczony wówczas, wyłącznie do pobrania odcisków palców dłoni, co zdecydowanie pozytywnie wpłynie na jakość świadczonych usług.

Wyjaśnienia wymaga kwestia: czy sposób określenia oraz przedstawiona wysokość wyrażonych w art. 8 wydatków wojewodów na finansowanie organów gmin realizujących zadania określone w ustawie zmienianej w art. 1, będących skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej

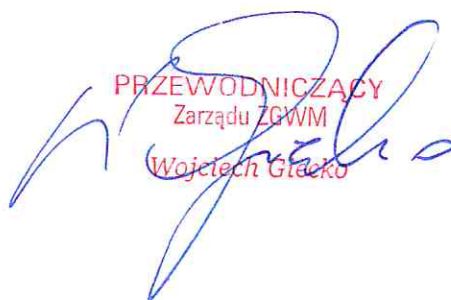
ustawy, które są zadaniami zleconymi z zakresu administracji, uwzględnia wszystkie koszty jakie niesie ze sobą realizowanie zadań dotyczących dowodów osobistych.

Doświadczenia z wdrożenia, w 2015 roku obecnego rejestru dowodów osobistych jednoznacznie ukazują, że przeznaczane kwoty dotacji celowych na zadania zlecone w tym dotyczące dowodów osobistych nie obejmują wszystkich kosztów, jakie ponoszą z tego tytułu gminy. Przede wszystkim nie są pokrywane z budżetu państwa koszty rzeczowe - serwisowania i wymiany infrastruktury teleinformatycznej, która jest niezbędna do obsługi zadań zleconych.

W związku z powyższym oczekuje się zapewnienia w przepisach procedowanej ustawy, iż wydatki wojewodów na finansowanie gmin realizujących zadania zlecone będą obejmowały również koszty inwestycyjne i eksploatacyjne w całym okresie trwania przepisów.

Z uwagi na powyższe, nie znajduje również akceptacji w środowisku samorządów proponowany w art. 9 sposób wyliczenia maksymalnego limitu wydatków z budżetu państwa, w części ministra właściwego do spraw informatyzacji w zakresie kosztów inwestycyjnych. Mając bowiem na względzie jak dynamicznie przebiega postęp w obszarze technologii informatycznych niezbędne jest uwzględnienie wydatków związanych z systematycznym dostosowywaniem używanych na potrzeby realizacji zadań technologii informatycznych.

- Załącznik nr 1 (formularz uwag)

PRZEWODNICZĄCY
Zarządu ZGWM
Wojciech Głacko

Opracowanie i konsultacje:

Sławomir Wojciechowski, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Nowej Soli

Monika Derecka, USC w Lublinie